

ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје
NP UJESJELLESИ DHE KANALIZIMI-Shkup

Финансиски извештаи
за годината што завршува на
31 декември 2022 и
Извештај на независните ревизори

СОДРЖИНА

	Страна
Извештај на независните ревизори	1 – 5
Извештај за финансиската состојба	6
Извештај за сеопфатната добивка	7
Извештај за промените во главнината	8
Извештај за паричните текови	9
Белешки кон финансиските извештаи	10 - 41
Прилог 1 – Годишен извештај	
Прилог 2 –Годишна сметка	

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО РАКОВОДСТВОТО И СОПСТВЕНИКОТ НА ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје
ЊР УЈЕЅЈЕЛЛЕЅИ ДНЕ КАНАЛИЗИМИ-ШКУР*Извештај за финансиските извештаи*

Бевме ангажирани да извршиме ревизија на приложените финансиски извештаи на ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје ЊР УЈЕЅЈЕЛЛЕЅИ ДНЕ КАНАЛИЗИМИ-ШКУР („Претпријатието“), кои се состојат од извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2022 година и извештајот за сеопфатна добивка, извештајот за промени во главнината и извештајот за парични текови за годината што завршува на 31 декември 2022 година и прегледот на значајни сметководствени политики и останати објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија и интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на финансиските извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на ревизијата спроведена во согласност со Законот за ревизија и стандардите за ревизија кои се во примена во Република Северна Македонија. Заради прашањата опишани во Основите за воздржување од давање мислење, ние не бевме во можност да собереме доволни и соодветни ревизорски докази како основа за ревизорско мислење.

Основи за воздржување од давање мислење

Како што е наведено во Белешките 3.2, 3.4 и 5 кон придружните финансиски извештаи, недвижностите, постројките и опремата за годината што завршува на 31 декември 2022 година се признати во износи кои се базирани на порано важечките сметководствени прописи на Република Северна Македонија пред 2005 година кои пропишувале ревалоризација на набавната вредност и на исправката на вредноста на недвижностите, постројките и опремата со примена на коефициенти базирани на зголемувањето на општиот индекс на цени на ниво до евидентирани трошоци или ревалоризираните износ и акумулираната амортизација. Ефектите од ревалоризацијата иницијално биле евидентирани како ревалоризациска резерва во рамките на капиталот на Претпријатието, а последователно биле прекнижени на сметките на акумулираните добивки. Ваквиот сметководствен третман не е во согласност со барањата на МСС 16 - Недвижности, постројки и опрема, ниту со барањата на денот на првата примена на МСФИ 1 - Примена на Меѓународните стандарди за финансиско известување за прв пат, што се во примена во Република Северна Македонија. Понатаму, инвестициите во тек во износ од 293,504 илјади денари на 31 декември 2022 година вклучуваат капитализирани трошоци во износ од 132,610 илјади денари, чија изградба на датумот на овој Извештај била неизвесна. Претпријатието не извршило и не доставило на располагање тестирање, односно проверка дали недвижностите, постојките и опремата се безвреднети на ден 31 декември 2022 година, односно дали нивната надоместлива вредност е помала од вредностите искажани во финансиските извештаи во согласност со Меѓународниот сметководствен стандард (МСС) 36 “Обезвреднување на средства” што е во примена во Република Северна Македонија. Дополнително, Претпријатието не извршило целосно усогласување на фактичка состојба на недвижностите според имотните листови со регистарот на недвижностите и со евидентираната сметководствена состојба на недвижностите на датумот на известување. Било какви разлики кои би биле идентификувани доколку биде направено такво усогласување, би можеле да имаат материјално значаен ефект за финансиските извештаи на Претпријатието на 31 декември 2022 година и за годината што тогаш завршува. Последователно во текот на 2023 година, Раководството на Претпријатието продолжило со усогласување на сметководствената и фактичката состојба на недвижностите, преку постапка за добивање решение за утврдување на правен статус на бесправно изградените објекти пред повеќе општини на територијата на Град Скопје, изработка на геодетски елаборати со цел запишување на правото на сопственост и стекнување имотни листови. Поради сето ова, а имајќи ја предвид природата на евиденциите на Претпријатието, ние не бевме во можност да ги утврдиме ефектите врз вредноста на недвижностите, постројките и опремата на финансиските извештаи на Претпријатието на ден 31 декември 2022 година, како и евентуалните ефекти на нето загубата за годината што тогаш завршува.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО РАКОВОДСТВОТО И СОПСТВЕНИКОТ НА ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје NP UJESJELLESИ DHE KANALIZIMI-Shkup (продолжение)

Основи за воздржување од давање мислење (продолжение)

Како што е обелоденето во Белешките 6 кон придружните финансиски извештаи, на 31 декември 2022 година, нето сметководствената вредност на нематеријалните средства изнесувала 75,452 илјади денари, којашто вклучува нето сметководствената вредност на софтвер во подготовка во вкупен износ од 9,900 илјади денари, а кој е евидентиран во претходни години. Овој софтвер не бил ставен во употреба до датумот на овој Извештај и неговата имплементација на датумот на известување била неизвесна. Дополнително, Претпријатието на датумот на известување не изврши анализа за обезвреднување на нематеријалните средства, во согласност со барањата на МСС 36 „Обезвреднување на средства“. Соодветно, ние не бевме во можност да стекнеме разумно уверување во однос на евидентираната вредност на нематеријалните средства на Претпријатието на 31 декември 2022 година.

Како што е обелоденето во Белешка 18 кон придружните финансиски извештаи, останатите оперативни приходи во износ од 159,892 илјади денари за годината што завршува на 31 декември 2022, вклучуваат приходи од капитализација на софтвер кои во претходни години биле признати како оперативни трошоци во износ од 8,820 илјади денари. Претпријатието во претходните периоди на известување признало оперативни трошоци кои се однесуваат на имплементација на нови функционалности и развојни активности на апликативен софтвер. Во текот на 2022 година, Претпријатието направило корекција на овие трошоци преку признавање приходи во износ од 8,820 илјади денари и капитализација на софтвер за истиот износ. Ваквиот сметководствен третман не е во согласност со барањата на МСС 8 „Сметководствени политики, промени на сметководствени проценки и грешки“ според кој материјалните грешки од претходни периоди се коригираат ретроактивно преку повторно прикажување на споредбените износи за претходниот презентираен период во кој настанала грешката, а доколку грешката настанала пред најрано презентираниот период кој е презентираен во финансиските извештаи, треба повторно да се прикаже почетната состојба на средствата, обврските и главнината за најраниот претходен период кој е презентираен. Како резултат на тоа, останатите приходи се преценети за 8,820 илјади денари, додека загубата за годината што завршува на 31 декември 2022 година е потценета за истиот износ.

Како што е наведено во Белешката 17 кон придружните финансиски извештаи, вкупните приходи врз основа на дистрибуција на вода за годината што завршува на 31 декември 2022 година изнесуваат 1,423,464 илјади денари, меѓутоа ние не добивме информации од Претпријатието за апликациите кои се користат, базите на податоци и оперативните системи за идентификација на релевантните апликативни решенија поврзани со системот на пресметка на приходите како резултат на што не бевме во можност да извршиме тестирање на генералните ИТ контроли поврзани со пресметката на приходите, главната книга и соодветното финансиското известување. Понатаму, врз основа на спроведените ревизорски процедури на расположливите информации и податоци идентификувавме дека дел од наведените приходи се признаваат врз основа на проценка на вредноста на дистрибуираните количини со примена на податоци од претходни периоди при што не е направено усогласување со фактички дистрибуираните количини на вода за известувачкиот период. Поради природата и комплексноста на ова прашање не бевме во можност да стекнеме разумно уверување за евидентираните приходи и побарувања од дистрибуција на вода, резултатот од работењето и потенцијалните даночни ефекти на ден и за годината што завршува на 31 декември 2022 година.

Како што е наведено во Белешките 3.5 и 10 кон придружните финансиски извештаи, Претпријатието врши исправка поради обезвреднување на побарувањата од купувачи кога постои објективен доказ дека Претпријатието нема да може да ги наплати побарувањата според нивните договорени услови. На 31 декември 2022 година, побарувањата од купувачи и побарувањата во име и за сметка на други правни субјекти изнесуваат 736,519 илјади денари кои вклучуваат доспеани, но необезвреднети побарувања постари од една година во износ од 76,164 илјади денари, за кои Претпријатието нема направено проценка за обезвреднување. Поради тоа, ние не бевме во состојба да ги утврдиме ефектите врз нето сметководствената вредност на побарувањата од купувачи на ден 31 декември 2022 година, ниту врз нето резултатот и потенцијалниот данок на добивка за годината што тогаш завршува.

Како што е наведено во Белешката 16 кон придружните финансиски извештаи, обврските во име и за сметка на ЈП Комунална Хигиена - Скопје во износ од 139,951 илјади денари не беа адекватно конфирмирани. Поради ова, како и поради природата на документацијата на Претпријатието, ние не бевме во состојба да ја потврдиме состојбата на обврските во име и за сметка на ЈП Комунална Хигиена - Скопје на ден 31 декември 2022 година со други ревизорски постапки и не сме во можност да дадеме мислење дали истите се објективно прикажани во финансиските извештаи на Претпријатието за годината што завршува на 31 декември 2022 година.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО РАКОВОДСТВОТО И СОПСТВЕНИКОТ НА ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје NP UJESJELLESI DHE KANALIZIMI-Shkup (продолжение)

Основи за воздржување од давање мислење (продолжение)

Како што е наведено во Белешките 10 и 16 кон придружните финансиски извештаи, останатите побарувања и останатите обврски вклучуваат утужени побарувања во име и за сметка на ЈП Комунална Хигиена-Скопје во износ од 780,743 илјади денари, како и утужени побарувања во име и за сметка на ЈП Паркови и зеленило-Скопје во износ од 523,785 илјади денари кои претходно биле целосно обезвреднети во сметководствената евиденција на Претпријатието. Ваквиот сметководствен третман не е во согласност со прифатените сметководствени стандарди во Република Северна Македонија, според кои побарувањата се вреднуваат според нивната надоместлива вредност на крајот на периодот на изведување. Понатаму, останатите обврски по овој основ не ги исполнуваат критериумите за признавање, во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија, според кои обврските се сегашна облигација, како резултат на минат настан чиешто подмирување вклучува отстапување на економски користи. Како резултат на тоа, останатите побарувања и останатите обврски се преценети за износ од 1,304,528 илјади денари на 31 декември 2022 година.

Како што е обелоденето во Белешките 3.8 и 9 кон придружните финансиски извештаи, на 31 декември 2022 година, нето сметководствената вредност на залихите изнесува 362,967 илјади денари, од кои резервните делови се во износ од 188,155 илјади денари. Овие резервни делови вклучувале залихи во износ од 106,617 илјади денари за кои подолг период немало движење. Претпријатието не извршило детални анализи со кои би ги потврдило квалитативните карактеристики на залихите на резервните делови со цел утврдување на евентуални нефункционални залихи на резервни делови и не извршило детални анализи за утврдување на стратешките резервни делови, кои можат да се користат само со одредени ставки на недвижностите, постројките и опремата и за кои се очекува дека ќе се користат подолго од еден пресметковен период. Ваквите резервни делови претставуваат недвижности, постројки и опрема во согласност со МСС 16 – „Недвижности, постројки и опрема“. Согласно претходно наведеното, а и со оглед на природата на евиденцијата на залихите, ние не бевме во состојба да утврдиме кои залихи можат да се класифицираат како стратешки резервни делови, односно резервни делови кои ќе се користат подолго од еден пресметковен период, како ни евентуалните ефекти од сведување на вредноста на стратешките резервни делови на објективна вредност и искажување на истите како недвижности, постројки и опрема. Покрај тоа, ние не бевме во можност да се увериме дали и во кој износ е потребно да се изврши дополнителна исправка на вредноста за нефункционалните залихи за нивно сведување на пониската од набавната и нето реализационата вредност, како ни за евентуалните ефекти кои наведената исправка на вредноста може да ја има на финансиски извештаи на Претпријатието, вклучувајќи ги и потенцијалните ефекти на данокот на добивка, на ден и за годината што завршува на 31 декември 2022 година.

Како што е обелоденето во Белешката 13 кон придружните финансиски извештаи, евидентираната вредност на основната главнина на Претпријатието во сметководствената евиденција изнесува 1,933,711 илјади денари и истата не е регистрирана во Централниот регистар на Република Северна Македонија, односно според тековната состојба во Централен регистар на Република Северна Македонија не е наведен износот на основната главнина. Износот на основната главнина, како и износот и природата на останатиот капитал во износ од 38,469 илјади денари не се утврдени ниту во Статутот на Претпријатието. Како резултат на тоа, не бевме во можност да се увериме во евидентираната вредност на основната главнина, така што потенцијалните ефекти од усогласувањето и евентуалните промени на состојбата на основната главнина не се вклучени во финансиските извештаи на Претпријатието на 31 декември 2022 година.

Како што е обелоденето во Белешките 3.15 и 25 кон придружните финансиски извештаи, на 31 декември 2022 година судските постапки против Претпријатието изнесувале 78,313 илјади денари, притоа Претпријатието не евидентирало резервирања од потенцијални загуби. Дополнително, за судски постапки против Претпријатието во износ од 46,464 илјади денари, правните застапници во своите дописи се изјасниле дека судските спорови ќе завршат на штета на Претпријатието, додека за еден од тие судски спорови во вредност од 15,994 илјади денари во последователниот период во 2023 година е донесена конечна пресуда на штета на Претпријатието. Ваквиот сметководствен третман не е во согласност со барањата на МСС 10 „Настани по периодот на известување“ и МСС 37 „Резервирања, неизвесни обврски и неизвесни средства“ што се во примена во Република Северна Македонија според кои разрешувањето на судски спор по периодот на известување или проценката на правните застапници за одредени загуби потврдува дека Претпријатието веќе имало сегашна обврска на крајот на периодот на известување и требало да признае обврски за резервација за судски спорови. Како резултат на тоа, ние не бевме во состојба да го утврдиме ефектот врз обврските врз основа на резервации за судски спорови на Претпријатието на 31 декември 2022 година, ниту врз резултатот од работењето и потенцијалниот данок на добивка за годината што тогаш завршува.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО РАКОВОДСТВОТО И СОПСТВЕНИКОТ НА ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје NP UJESJELLESИ DHE KANALIZIMI-Shkup (продолжение)

Основи за воздржување од давање мислење (продолжение)

Како што е обелоденето во Белешката 3.12 и 21 кон придружните финансиски извештаи, трошоците за регрес за годишен одмор на вработените на Претпријатието за годината што заврши на 31 декември 2022 година изнесуваат 22,092 илјади денари и истите во целост се однесуваат на исплатен дел од надоместок за регрес за годишен одмор на вработени за периоди пред 2022 година. Дополнително, Претпријатието не евидентирало трошоци за регрес за годишен одмор на вработени кои се однесуваат на тековната 2022 година, согласно Одлуката на Управниот одбор на Претпријатието бр. 0202-12341/5 од 16 декември 2022 година. Ваквиот сметководствен третман не е во согласност со барањата на МСС 19 „Користи за вработените“ согласно кој недисконтираниот износ на краткорочните користи за вработени се признава во соодветниот пресметковен период кога вработениот ја пружал услугата. Исто така, Претпријатието не извршило актуарска проценка за да ја одреди сегашната вредност на акумулираните користи за вработените за испратнини и долгогодишна служба, ниту пак подготвило пресметка на краткорочните користи за вработените, така што придружните финансиски извештаи не вклучуваат долгорочни резервации и краткорочни обврски за користи за вработените. Како резултат на тоа, а имајќи ја предвид природата на евиденциите, не бевме во можност да го утврдиме ефектот врз резервациите за користи за вработените на Претпријатието на 31 декември 2022 година, ниту врз резултатот од работењето и потенцијалниот данок на добивка за годината што тогаш завршува.

Како што е обелоденето во Белешките 16 и 28, обврските кон Фонд за води при Министерството за животна средина и просторно планирање на РСМ изнесувале 208,928 илјади денари на 31 декември 2022 година. Од страна на Државен инспекторат за животна средина (првостепен орган), на 21 февруари 2023 година, бил издаден Записник за извршен инспекциски надзор, во кој било наведено дека Претпријатието според условот 14 од Дозволата за користење на вода за водоснабдување на градот Скопје (арх. бр. 11-4914/7 од 2 јануари 2014 година), Решение за продолжување на дозволата (УП1-11/5-929/2019 од 15 октомври 2019 година) и член 213 став 1 од Законот за води, како и според дел 6 од Дозволата за испуштање (бр.УП1-11/5-184/2020 од 14 април 2020 година) и член 214 од Законот за води, Претпријатието било должно на месечно ниво да го уплаќа наплатениот надоместок на трезорската сметка и било задолжено во рок од деведесет дена да постапи според условите од добиените дозволи. Претпријатието поднело жалба против ова решение до Државната комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка (второстепен орган), којашто на 30 март 2023 година, донела Решение бр. ИП2 10-82 со кое жалбата на Претпријатието ја уважил и решението од 21 февруари 2023 било поништено, а предметот бил вратен на повторна постапка пред првостепениот орган, поради нецелосно утврдување на фактичката состојба. Исто така, првостепениот орган бил задолжен во повторната постапка најпрво да утврди дали во смисла на член 18, став 1 од Законот за општата управна постапка, а во врска со член 230, став 1 од Законот за водите, има стварна надлежност да врши контрола на наплатени / ненаплатени надоместоци согласно член 213 и член 214 од Законот за водите, или стварна надлежност има Основниот граѓански суд. Доколку првостепениот орган имал таква надлежност, истиот бил должен да наведе прецизно и јасно на кој начин Претпријатието постапило спротивно на Дозволата за користење на вода за водоснабдување на градот Скопје (арх. бр. 11-4914/7 од 2 јануари 2014 година) и спротивно на дел 6 од Дозволата за испуштање (бр.УП1-11/5-184/2020 од 14 април 2020 година), со цел правилно да ја утврди фактичката состојба и да донесе решение засновано на закон. Врз основа на Решението бр. ИП2 10-82 од второстепениот орган, првостепениот орган извршил вонреден инспекциски надзор и издал Записник бр. ИП1-09-136 на 3 мај 2023 година, во кој повторно навел дека Претпријатието постапило спротивно на условот 14 од Дозволата за користење на вода за водоснабдување на градот Скопје (арх. бр. 11-4914/7 од 2 јануари 2014 година), Решение за продолжување на дозволата (УП1-11/5-929/2019 од 15 октомври 2019 година) и член 213 став 1 од Законот за води, како и спротивно на дел 6 од Дозволата за испуштање (бр.УП1-11/5-184/2020 од 14 април 2020 година) и член 214 од Законот за води, според кои Претпријатието било должно на месечно ниво да го уплати наплатениот надоместок на трезорската сметка. Со наведениот Записник, Претпријатието било задолжено во рок од три дена да достави аналитичка картичка за платен долг согласно член 213 и 214 од Закон за води кон трезорската сметка по години и месеци за период од добивањето на наведените дозволи. Имајќи предвид дека за периодот од 2012 до 2021 година, првостепениот орган вршел инспекциски надзор и донел решенија кои со одлуки на второстепениот орган биле поништени и укинати, како и дека за овој период првостепениот орган покренал и прекршочни постапки пред надлежните судови, кои донеле пресуди за ослободување од одговорност, раководството на Претпријатието смета дека се работи за веќе пресудена работа и дека првостепениот орган не можел повторно да го задолжува Претпријатието и да поведува постапки по истата основа. Поради природата и комплексноста на ова прашање не бевме во можност да стекнеме разумно уверување за евидентирани обврски кон Фондот за води при Министерството за животна средина и просторно планирање на РСМ, резултатот од работењето и потенцијалните даночни ефекти на ден и за годината што завршува на 31 декември 2022 година.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО РАКОВОДСТВОТО И СОПСТВЕНИКОТ НА ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје NP UJESJELLESI DHE KANALIZIMI-Shkup (продолжение)

Воздржување од давање мислење

Поради важноста на прашањата објаснети во Основите за воздржување од давање мислење, ние не изразуваме мислење за наведените финансиски извештаи на ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје NP UJESJELLESI DHE KANALIZIMI-Shkup за годината што завршува на 31 декември 2022 година, подготвени во согласност со сметководствената регулатива која се применува во Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Претпријатието е одговорно за подготвување на Годишниот извештај (прилог 1 кон финансиските извештаи) и Годишната сметка (прилог 2 кон финансиските извештаи) во согласност со Законот за трговски друштва и истите беа прифатени и одобрени од раководството и кои Претпријатието е во обврска да ги поднесе до Централниот регистар на Република Северна Македонија. Наша одговорност е да издадеме мислење во врска со конзистентноста на годишниот извештај со годишната сметка и финансиски извештаи на Претпријатието. Ние ги извршивме нашите постапки во согласност со Законот за ревизија и Меѓународниот стандард за ревизија 720 – Одговорности на ревизорот во врска со други информации во документи кои содржат ревидирани финансиски извештаи кој е во примена во Република Северна Македонија. Според наше мислење, историските финансиски информации обелоденети во годишниот извештај се конзистентни со годишната сметка и приложените ревидирани финансиски извештаи на Претпријатието за годината што завршува на 31 декември 2022 година.

Останато прашање

Ревизијата на финансиските извештаи на Претпријатието за годината што завршува на 31 декември 2021 година била извршена од страна на друг ревизор, кој во својот извештај од 9 април 2022 година се воздржал од давање мислење.

МАЗАРС РЕВИЗИЈА ДОО Скопје

Јане Иванов
Овластен ревизор
Управител

Јане Иванов
Овластен ревизор

Скопје, 5 јуни 2023 година

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА
На 31 декември 2022
(Во илјади денари)

Белешка	31 декември 2022	31 декември 2021
Средства		
Нетековни средства		
Недвижности, постројки и опрема	5 3,090,247	3,218,336
Нематеријални средства	6 75,452	73,377
Финансиски средства расположливи за продажба	8 1,650	1,650
	3,167,349	3,293,363
Тековни средства		
Залихи	9 362,967	377,261
Побарувања од купувачи и останати побарувања	10 2,082,769	1,912,314
Побарување за данок на добивка	7,887	7,233
Краткорочни финансиски побарувања	11 563	3,686
Пари и парични еквиваленти	12 44,766	31,632
	2,498,952	2,332,126
Вкупно средства	5,666,301	5,625,489
Капитал и обврски		
Капитал		
Основна главнина	13 1,933,711	1,933,711
Останат капитал	38,469	38,469
Резерви	605,881	606,195
Акумулирана добивка	444,587	457,578
Вкупно капитал	3,022,648	3,035,953
Обврски		
Нетековни обврски		
Позајмица	14 52,398	104,796
Одложени приходи од донации	15 268,914	286,011
	321,312	390,807
Тековни обврски		
Тековен дел на позајмица	14 52,398	52,398
Обврски кон добавувачи и останати обврски	16 2,268,166	2,144,085
Обврски за данок на добивка	1,777	2,246
	2,322,341	2,198,729
Вкупно обврски	2,643,653	2,589,536
Вкупно капитал и обврски	5,666,301	5,625,489

Белешките кон финансиските извештаи
претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот Одбор на Претпријатието на 28 февруари 2023 година и потпишани во негово име од:

М-р Драган Илиевски
в.д. директор

Лидија Јовановска
Помошен раководител на секторот за
финансии, сметководство и комерција

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНАТА ДОБИВКА
За годината што завршува на 31 декември 2022 година
(Во илјади денари)

	Белешка	2022	2021
Приходи од продажба	17	1,443,919	1,403,681
Приходи од употреба на сопствени добра	5	22,849	8,135
Останати оперативни приходи	18	159,892	170,104
<i>Намалено за:</i>			
Трошоци за сировини и други материјали	19	(313,733)	(209,491)
Набавна вредност на продадени трговски стоки		(716)	(644)
Услуги	20	(140,583)	(188,415)
Трошоци за вработените	21	(653,851)	(607,752)
Расходи од обезвреднување на побарувањата	10	(223,341)	(343,089)
Амортизација	5, 6	(244,281)	(229,324)
Останати оперативни расходи	22	(50,026)	(51,049)
Добивка / (Загуба) од оперативното работење		129	(47,844)
Финансиски приходи	23	13,630	9,064
Финансиски расходи	23	(6,854)	(9,804)
Финансиски приходи / (расходи), нето		6,776	(740)
Добивка / (Загуба) пред оданочување		6,905	(48,584)
Данок од добивка	24	(20,178)	(18,603)
Загуба за годината		(13,273)	(67,187)
Останата сеопфатна добивка за годината		-	-
Вкупна сеопфатна загуба за годината		(13,273)	(67,187)

Белешките кон финансиските извештаи
 претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА
 За годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Во илјади денари)

	Основна главнина	Останат капитал	Резерви	Акумулирана добивка	Вкупно
На 1 јануари 2021 година	1,933,711	38,469	546,599	584,361	3,103,140
Распределба на резерви од реинвестирана добивка	-	-	59,596	(59,596)	-
Трансакции со сопствениците	-	-	59,596	(59,596)	-
Загуба за годината	-	-	-	(67,187)	(67,187)
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	(67,187)	(67,187)
На 31 декември 2021 година	1,933,711	38,469	606,195	457,578	3,035,953
На 1 јануари 2022 година	1,933,711	38,469	606,195	457,578	3,035,953
Останати усогласувања	-	-	(314)	282	(32)
Трансакции со сопствениците	-	-	(314)	282	(32)
Загуба за годината	-	-	-	(13,273)	(13,273)
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	(13,273)	(13,273)
На 31 декември 2022 година	1,933,711	38,469	605,881	444,587	3,022,648

Белешките кон финансиските извештаи
 претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
За годината што завршува на 31 декември 2022 година
(Во илјади денари)

Белешка	2022	2021
Парични текови од оперативни активности		
Добивка / (Загуба) пред оданочување	6,905	(48,584)
<i>Усогласување за:</i>		
Приходи од употреба на сопствени добра	5 (12,815)	(34,205)
Приходи од корекции од минати години	6, 18 (8,820)	-
Вредносно усогласување на залихата	22 120	43
Амортизација	5, 6 244,281	229,324
Расходи од обезвреднување на побарувањата	10 223,341	343,089
Приходи од ослободување на разграничени донации	18 (17,097)	(25,161)
Приходи од донации кои не се разграничуваат за следни периоди	18 (1,035)	-
Приходи од наплатени претходно отпишани побарувања	18 (88,666)	(101,644)
Приходи од отпис на обврски	18 (1,818)	(2,344)
Вредносно усогласување на финансиски средства		
расположливи за продажба	8, 22 -	31
Кусоци на залиха	22 1,820	1,333
Нето сегашна вредност на расходувана опрема и нематеријални средства	5, 6, 22 801	737
(Приходи) / расходи од камати	23 (6,777)	739
Оперативна добивка пред промените во обртниот капитал	340,240	363,358
<i>Промени во оперативните средства и обврски:</i>		
Намалување / (Зголемување) на залихите	12,831	(77,863)
Зголемување на побарувања од купувачи и останати побарувања	(305,130)	(252,898)
Зголемување на обврски спрема добавувачите и останати обврски	125,899	224,812
Парични текови од оперативното работење	173,840	257,409
Платени камати	(6,853)	(9,803)
Платен данок од добивка	(21,301)	(33,540)
Нето парични текови генерирани од оперативни активности	145,686	214,066
Парични текови од инвестициски активности		
Набавка на недвижности, постројки и опрема	(83,991)	(196,232)
Набавка на нематеријални средства	(12,916)	(16,471)
Приливи/(одливи) по финансиски побарувања	3,123	(2,966)
Примени камати	13,630	9,064
Нето парични текови користени за инвестициски активности	(80,154)	(206,605)
Парични текови од финансиски активности		
Примени донации	-	691
Отплата на позајмици со камата	(52,398)	(39,299)
Нето парични текови користени за финансиски активности	(52,398)	(38,608)
Нето зголемување / (намалување) на пари и парични еквиваленти	13,134	(31,147)
Пари и парични еквиваленти на почетокот на годината	31,632	62,779
Пари и парични еквиваленти на крајот на годината	44,766	31,632

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје NP UJESJELLESИ DHE KANALIZIMI-Shkup (“Претпријатието”) е јавно претпријатие основано од страна на Советот на Град Скопје во текот на 1992 година. Претпријатието е регистрирано согласно Законот за Јавни претпријатија и е запишано во Трговскиот Регистар под број: 6432/99 од 15 октомври 2001. Адресата на неговото регистрирано седиште е ул. “Лазар Личеноски” бр.27, Скопје, Република Северна Македонија.

Дејноста на Претпријатието опфаќа собирање, обработка и снабдување со вода, отстранување на отпадни води, архитектонски дејности, инженерство и со него поврзано техничко советување и техничко испитување и анализа.

Своите деловни активности Претпријатието ги остварува на подрачјето на Град Скопје и околните општини и со состојба на 31 декември 2022 година вработува 1,154 лице (31 декември 2021: 1,231 лице).

Органи на управување на Претпријатието вклучуваат: Директор, Управен одбор и Надзорен одбор. Во текот на 2022 година и последователно во 2023, вршители на должноста Директор се како што следува:

Г-дин Златко Перински (од 29 декември 2021 година до 9 септември 2022 година)

Г-дин Марјанче Митовски (од 12 септември 2022 година до 17 јануари 2023 година)

Г-дин Драган Илиевски (од 18 јануари 2023 година)

Членови на Управен одбор (од 29 декември 2021 година до 8 јули 2022 година) се:

- 1) Г-дин Идриз Орана – Претседател на Управен одбор
- 2) Г-дин Иван Цветановски
- 3) Г-дин Дејан Митровски
- 4) Г-дин Никола Трајановски
- 5) Г-дин Бране Поповски
- 6) Г-дин Зоран Ивановски
- 7) Г-дин Љубиша Спасовски
- 8) Г-дин Павле Пецов
- 9) Г-дин Изеир Мемеди
- 10) Г-дин Гоце Цветковски
- 11) Г-ѓа Билјана Јовановска
- 12) Г-дин Јаше Сефер
- 13) Г-дин Благоја Ангеловски

Членови на Управен одбор (од 11 јули 2022 година) се:

- 1) Г-дин Идриз Орана – Претседател на Управен одбор
- 2) Г-дин Иван Цветановски
- 3) Г-дин Дејан Митровски
- 4) Г-дин Никола Трајановски
- 5) Г-дин Бране Поповски
- 6) Г-дин Зоран Ивановски
- 7) Г-дин Љубиша Спасовски
- 8) Г-дин Изеир Мемеди
- 9) Г-дин Гоце Цветковски
- 10) Г-ѓа Билјана Јовановска
- 11) Г-дин Јаше Сефер
- 12) Г-дин Благоја Ангеловски
- 13) Г-ѓа Сенада Ибраимова

Членови на Надзорен одбор (од 29 декември 2021 година) се:

- 1) Г-дин Никола Несторовски – претседател на Надзорен одбор
- 2) Г-ѓа Климентина Јовановска
- 3) Г-ѓа Марија Василева
- 4) Г-дин Нестор Печевски
- 5) Г-дин Расул Арслани

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА И ПРЕЗЕНТАЦИЈА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.1 Основи за подготовка и презентација на финансиските извештаи

Во согласност со одредбите на Законот за трговски друштва (“Службен весник” бр.28/04, 84/05, 71/06, 25/07, 87/08, 17/09, 23/09, 42/10, 48/10, 8/11, 21/11, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 13/14, 41/14, 138/14 88/15, 192/15, 6/16, 30/16, 61/16, 64/18, 120/18, 195/2018, 225/2018, 239/2018 290/20, 215/21 и 99/22) правните лица во Република Северна Македонија имаат обврска да водат сметководство и да подготвуваат финансиски извештаи во согласност со усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во Службен весник на Република Северна Македонија.

На 29 декември 2009 година, донесен е нов Правилник за водење сметководство (“Службен весник” 159/09, 164/10 и 107/11) во кој се објавени Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), заедно со толкувањата на Постојниот комитет за толкување (ПКТ) и толкувањата на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ), утврдени и издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) заклучно со 1 јануари 2009 година. Овој правилник стапи во примена од 1 јануари 2010 година.

До датумот на составување на придружните финансиски извештаи, измените и дополнувањата на Меѓународните стандарди за финансиско известување („МСФИ/МСС“) и толкувањата на КТМФИ кои стапиле на сила за годишните периоди кои започнуваат после 1 јануари 2009 година сè уште не се преведени и објавени за примена во Република Северна Македонија.

Имајќи ги во предвид потенцијално материјалните значајни ефекти од разликите помеѓу горенаведените сметководствени прописи кои се применуваат во Република Северна Македонија и Меѓународните стандарди за финансиско известување, кои можат да имаат влијание на реалноста и објективноста на финансиските извештаи на Претпријатието, придружните финансиските извештаи не можат да се сметаат за финансиски извештаи подготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување.

Притоа, придружните финансиски извештаи на Претпријатието се прикажани во согласност со билансните шеми објавени во Правилникот за формата и содржината на годишната сметка (“Службен весник” бр. 60/14), чиј сет на финансиски извештаи во поединечни делови отстапува од начинот на презентација на одредени билансни позиции предвидени со усвоениот МСС 1 – Презентирање на финансиските извештаи.

Придружните финансиските извештаи се составени во согласност со принципот на набавна вредност, освен ако не е поинаку наведено во сметководствените политики кои се дадени во натамошниот текст. Во составувањето на овие финансиските извештаи Претпријатието ги применува сметководствените политики наведени во белешката 3.

Износите содржани во финансиските извештаи на Претпријатието се прикажани во илјади македонски денари. Денарот претставува официјална валута на известување во Република Северна Македонија.

2.2 Принцип на континуитет

Финансиските извештаи на 31 декември 2022 година се подготвени врз основа на претпоставката дека Претпријатието ќе продолжи да работи според принципот на континуитет и дека истата ќе продолжи со својата работа во предвидлива иднина. За годините што завршуваат на 31 декември 2022 и 2021 година, Претпријатието остварило нето загуба во износ од 13,273 илјади денари и 67,187 илјади денари, соодветно. Овие фактори укажуваат на постоење на значајна неизвесност која може да предизвика сомневање во однос на способноста на Претпријатието да продолжи да работи врз основа на принципот на континуитет, без да се земе предвид поддршката од Основачот, Советот на Град Скопје.

Макроекономските услови во кои Претпријатието ќе ја остварува својата активност во текот на 2023 година се условени од продолжените геополитички тензии од конфликтот помеѓу Русија и Украина, можното продлабочувањето на енергетската криза, бавното пост-пандемично закрепнување, како и домашните политички случувања. Ваквиот амбиент неповолно делува врз изгледите за раст на домашната економија и може да резултира во претпоставки и проценки кои бараат преоценување, што може да доведе до материјално прилагодување на сметководствената вредност на средствата и обврските во рамките на следните финансиски години.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА И ПРЕЗЕНТАЦИЈА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ (продолжение)

2.2 Принцип на континуитет (продолжение)

Во моментот на издавање на овие финансиски извештаи е тешко да се процени понатамошното влијание врз работењето на Претпријатието. Затоа, Претпријатието изврши проценка дека ќе биде способно да го продолжи своето работење според принципот на континуитет.

До датумот на ревидираните финансиски извештаи, Претпријатието продолжува да ги исполнува своите обврски како што доспеваат.

Претпријатието ќе ги презема сите неопходни активности за прилагодување кон новонастанатите состојби, при што и во следниот период ќе биде фокусирано на одржување на квалитетот на услугите и изнаоѓање флексибилни решенија на барањата на клиентите, ефикасно управување со трошоците, унапредување на доброто корпоративно управување и на практиките за одржлив развој.

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

3.1 Износи искажани во странска валута

Трансакциите настанати во странска валута се искажуваат во денари со примена на официјалните курсеви на Народна банка на Република Северна Македонија кои важат на денот на трансакцијата.

Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажуваат со примена на официјални курсеви кои важат на денот на извештајот за финансиска состојба. Нето позитивни и негативни курсни разлики, кои произлегуваат од конверзија на износите искажани во странска валута, се вклучуваат во извештајот за сеопфатна добивка во периодот на настанување.

3.2 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентираат по набавна вредност или по претпоставена набавна вредност намалена за исправка на вредноста и евентуалното обезвреднување. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата. Цената на чинење на недвижностите, изградени во сопствена режија, се состои од трошокот за материјал, директна работна сила и соодветни општи производни трошоци.

Претпоставената набавна вредност претставува ревалоризирана набавна вредност на одредени ставки на недвижностите и опремата кои се ревалоризирани во периодите пред 1 јануари 2005 година, по пат на примена на коефициенти за индексирање утврдени и објавени од страна на Државниот Завод за Статистика.

Ефектот од ревалоризацијата на недвижностите, постројките и опремата во текот на периодите е иницијално евидентиран на сметката на ревалоризационите резерви, која претставува составен дел на сметките од капиталот. Последователно на крајот на 2007 година, овие резерви се рекласифицирани (прекнижени) на сметката на акумулираната добивка.

Последователните набавки вклучени во евидентираната вредност на средството се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Претпријатието поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во билансот на успех во текот на периодот во кој се јавуваат.

Средството започнува да се амортизира кога тоа станува расположливо за употреба, т.е. кога тоа е на локацијата и во состојба неопходни за тоа да биде оперативно способно на начин предвиден од страна на Раководството. Не се пресметува амортизација на земјиштето и инвестициите во тек. Амортизација на останатите ставки на недвижностите и опремата се пресметува пропорционално, со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивните резидуални вредности низ проценетиот век на употреба, како што следува:

Згради	40 години
Погонска опрема	10 - 20 години
Мебел, компјутери и канцелариска опрема	4 - 5 години
Моторни возила	4 години

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.2 Недвижности, постројки и опрема (продолжение)

Приходите или расходите поврзани со отуѓувања се одредуваат по пат на споредба на приливите со евидентираниот износ. Разликите се вклучени во Извештајот за сеопфатна добивка во периодот кога настануваат

Резидуалните вредности како и векот на употреба на средствата се проверуваат и доколку е потребно се коригираат, на секој датум на Извештајот за финансиска состојба. Евидентираната вредност на средствата се намалува веднаш до нивната надоместлива вредност во случај кога евидентираната вредност ја надминува надоместливата вредност (Белешка 3.4).

3.3 Нематеријални средства

Нематеријални средства стекнати од страна на Претпријатието, со дефиниран век на употреба се мерат според набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и загуби од обезвреднување. Последователните набавки се капитализираат само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Претпријатието поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери.

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи, контролирани од страна на Претпријатието и кои најверојатно ќе создадат економски користи што ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи правопрпорционална метода во текот на период од пет години.

3.4 Обезвреднување на нефинансиските средства

За недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства со неограничен корисен век на употреба, на крајот на секој период на известување, Претпријатието оценува дали постои индикација дека средството можеби е обезвреднето. Доколку постои таква индикација, Претпријатието го проценува надоместливиот износ на средството. Секогаш кога евидентираниот износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ, се признава загуба од обезвреднување. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Со цел да се направи проценка на обезвреднувањето, средствата се групираат на најниско ниво за кое постојат одделни готовински текови (единици што создаваат готовина). Нефинансиските средства што претрпеле обезвреднување се ревидираат за можни промени на обезвреднувањето на датумот на известување.

Раководството не ги ревидираше недвижностите, постројките и опремата за евентуалните загуби од обезвреднување во согласност со МСС 36 – “Обезвреднување на средства” кој е во примена во Република Северна Македонија.

3.5 Финансиски средства

Претпријатието ги класифицира своите финансиски средства во следните категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, кредити и побарувања, финансиски средства кои се чуваат до доспевање и финансиски средства расположливи за продажба. Раководството ги класифицира своите вложувања во моментот на нивното првично признавање. Некои од позначајните политики за Претпријатието се наведени во следните поднаслови.

Вложувања расположливи за продажба

Вложувањата кои се чуваат на неопределено време, а кои можат да бидат продадени како одговор на потребата за ликвидност или промени во каматните стапки, се класификувани како хартии од вредност расположливи за продажба и се вклучени во нетековните средства. Вложувањата се вреднуваат по нивната објективна вредност. Добивките/загубите кои потекнуваат од промените на објективната вредност се вклучени во извештајот за сеопфатна добивка во периодот кога настанале. Објективната вредност на вложувањата е заснована на цената со која котираат на берзата. Сопственичките хартии од вредност за кои објективната вредност не може да се утврди веродостојно се признаваат според нивната набавна вредност намалени за износот на обезвреднувањето. Капиталните добивки/загуби од продажба на хартии од вредност се евидентира во извештај за останата сеопфатна добивка како приходи/трошоци од тековен период.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.5 Финансиски средства (продолжение)

Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните и еквиваленти вклучуваат готовина во благајна, депозити по видување во банки и други краткорочни високо ликвидни вложувања кои доспеваат во периоди не подолги од 3 месеци од датумот на стекнување.

Побарувања од купувачи и останати побарувања

Побарувања од купувачите претставуваат износи од купувачи за продадени стоки или извршени стоки во нормалниот тек на работењето. Доколку наплатата на побарувањата се очекува за една или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг), побарувањата се класифицираат како тековни средства. Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како не-тековни побарувања.

Побарувањата од купувачи и останатите побарувања иницијално се признаваат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањето поради обезвреднување. Резервирање поради обезвреднување се пресметува кога постои објективен доказ дека Претпријатието нема да може да ги наплати сите побарувања според нивните договорени услови.

Значителни финансиски потешкотии на должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање како и пролонгирање или неможност за плаќање во рамките на договорените услови за плаќање претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се обезвреднети. Согласно законската регулатива, побарувањата за испорачана вода застаруваат за една година откако испораката односно услугата е завршена за домаќинствата.

Износот на резервирањето претставува разлика помеѓу евидентираните износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираните износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување во тековниот биланс на успех.

Во случај на ненаплатливост на побарувањето истото се отпишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно отпишаните износи се признава како тековна добивка во билансот на успех.

3.6 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман. Сите финансиски обврски на Претпријатието на датумите на известување се класифицирани во категоријата останати финансиски обврски по амортизирана набавна вредност. Овие финансиски обврски се состојат од обврски спрема добавувачи и останати обврски и позајмици.

Обврски кон добавувачи и останати обврски

Обврските кон добавувачи се обврски за плаќање за стоки или услуги кои се стекнати во нормалниот тек на работењето. Обврските се евидентираат како тековни доколку плаќањето на истите се изврши во рок од една година или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг). Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како не-тековни обврски.

Обврските кон добавувачи се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Позајмици

Позајмиците иницијално се евидентирани според нивната објективна вредност, намалена за трошоците на трансакција. Последователно, позајмиците се евидентираат според нивната амортизирана набавна вредност; разликите помеѓу примањата (намалени за трошоците на трансакцијата) и надоместливиот износ се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка за времетраењето на позајмиците, користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.6 Финансиски обврски (продолжение)

Позајмици (продолжение)

Надоместоците кои се плаќаат за воспоставување на кредитни линии се признаваат како трошок за трансакцијата на позајмицата доколку постои веројатност дека дел или целата линија ќе се повлече. Во овој случај, надоместокот се одложува до моментот на повлекувањето. Доколку не постои доказ дека ќе се повлече одреден дел или сите кредитни линии, надоместокот се капитализира како однапред извршени плаќања за ликвидност и се амортизира за периодот на аранжманот. Позајмиците се класифицирани како тековни обврски освен доколку Претпријатието има безусловно право за подмирување на обврската за најмалку 12 месеци по датумот на Извештајот за финансиската состојба.

3.7 Пребивање на финансиските инструменти

Финансиските средства и обврски се пребиваат и нето вредноста се презентира во Извештајот за финансиска состојба, кога постои законско извршно право за пребивање на признаените вредности и постои можност да се порамнат на нето основа или пак истовремено да се реализираат средствата и подмират обврските.

3.8 Залихи

Залихите се евидентирани по пониската помеѓу набавната и нето реализационата вредност. Нето реализационата вредност претставува продажна вредност во секојдневниот тек на работата, намалена за трошоците за комплетирање, маркетинг и дистрибуција. Трошокот на материјалите и резервните делови се утврдува користејќи ја методата на пондерирани просек и вклучува трошоци направени за нивна набавка, достава до постоечката локација и состојба на употреба.

3.9 Капитал, резерви и акумулирани добивки/загуби

Основачки капитал

Основачкиот капитал се состои од објективната вредност на монетарните и немонетарните средства доделени од страна на основачот на Претпријатието во моментот на неговото основање. Последователно, основачкиот капитал е зголемуван по пат на алокација на добивките и ревалоризационите резерви.

Резерви

Резервите се состојат од законски резерви, ревалоризациони резерви и инвестициони резерви (резерви за реинвестирана добивка). Законските резерви се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на Раководството на Претпријатието. Ревалоризационите резерви се создадени врз основа на ревалоризација на финансиските средства расположливи за продажба согласно прифатената сметководствена политика подетално објаснета во Белешката 3.2. Резервите за реинвестирана добивка се создадени согласно законската регулатива по пат на распределба на акумулираната добивка за инвестиции.

3.10 Наеми

Претпријатието признава постоење на договор за наем врз основа на суштината на договорот во зависност од тоа дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.10 Наеми (продолжение)

Претпријатието како закупец

Финансиски наем е тековен закуп на средство кој на Претпријатието суштински му ги пренесува ризиците и бенефитите поврзани за сопственоста на предметот на наем. Закупените средства се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по нивната објективна вредност или ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните наем плаќања. Плаќањата по основ на наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на наем обврските со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот. Капитализираните средства за наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот работен век на средството или според наем периодот, ако не постои реална сигурност дека Претпријатието ќе стекне сопственост над средството до крајот на наем периодот.

Исплатите на оперативен наем се признаваат како трошок на правопрпорционална основа во текот на наем периодот. Поврзаните трошоци како што се трошоци за одржување и осигурување се признаваат во периодот на нивното настанување.

Претпријатието како закуподавач

Наемот каде Претпријатието како закуподавач суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договорите за оперативен наем во извештајот за финансиска состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како добивки / загуби во текот на наем периодот на иста основа како приход од наемнини. Непредвидените наемнини се признаваат како приход во периодот во кој се јавиле. Однапред платените наемнини се признаваат како одложен приход.

3.11 Тековен и одложен данок од добивка

Трошокот за данок на добивка за известувачкиот период претставува збир на тековниот и одложениот данок на добивка.

Тековен данок на добивка

Основа за пресметка и плаќање на тековниот данок на добивка по стапка од 10% претставува добивката пред оданочување утврдена во Извештајот за сеопфатна добивка, коригирана за одредени помалку искажани приходи и непризнаени трошоци за даночни цели, даночниот кредит како и други даночни ослободувања. Правните субјекти можат да ги употребат даночните загуби утврдени во тековниот период било за надомест на платениот данок во рамки на одреден период за надомест или пак за намалување или елиминирање на даночната обврска за наредните периоди.

Одложен данок на добивка

Одложен данок на добивка се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен трошок се користат тековните важечки даночни стапки.

Одложениот даночен трошок се задолжува или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот. Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочлива добивка. Со состојба на 31 декември 2022 година Претпријатието нема евидентирано одложени даночни обврски односно средства.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.12 Користи за вработените

Придонеси за пензиско осигурување

Претпријатието има пензиски планови согласно домашната регулатива за социјално осигурување според која плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат на државниот Пензиски Фонд и задолжителните приватни пензиски фондови кои се одговорни за исплата на пензиите. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие пензиски планови.

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Претпријатието признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како краткорочен бонус во пари или како удел во добивката и доколку Претпријатието има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно. Претпријатието врши исплата на регрес за годишен одмор, новогодишен надомест и помош во случај на несреќа на своите вработени.

Обврски при пензионирање на вработените

Претпријатието врши исплата на јубилејни награди за секои десет години непрекинат стаж во претпријатието во износ од една просечна републичка нето плата. Понатаму, Претпријатието, согласно соодветните домашни законски одредби, исплаќа на вработените посебна минимална сума при пензионирањето (отпремнина) во износ еднаков на двомесечна просечна плата. Претпријатието нема пресметано и признаено во финансиските извештаи резервирање за правата на вработените за отпремнини и јубилејни награди.

Надомест за прекин на работниот однос

Надомест за прекин на работниот однос се плаќа кога работниот однос е прекинат пред редовниот датум на пензионирање, или кога вработениот доброволно прифаќа прекин на работниот однос во замена за овој надомест. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие надомести на вработените.

Претпријатието не изврши актуарска проценка за да ја одреди сегашната вредност на акумулираните користи за вработените за испратнини и долгогодишна служба, ниту пак подготви пресметка на краткорочните користи за вработените, така што придружните финансиски извештаи не вклучуваат долгорочни резервации и краткорочни обврски за користи за вработените.

3.13 Државни поддршки (одложени приходи од донации)

Државните поддршки не се признаваат се додека не постои разумно уверување дека Претпријатието ќе се усогласи со условите поврзани со нив, и дека поддршките ќе бидат примени. Државните поддршки се признаваат во добивката или загубата на систематска основа во периодите во кои Претпријатието ги признава како расходи поврзаните трошоци за кои поддршките се наменети да ги надоместат. Конкретно, државните поддршки за да се добијат чиј основен услов им е Претпријатието да набави, изгради или на некој друг начин се стекне со нетековни средства или се добиваат како компензација за веќе настанатите трошоци или како непосредна финансиска поддршка на Претпријатието со обврска за идни поврзани трошоци со истите се признаваат како одложени приходи во извештајот за финансиската состојба и се пренесуваат во добивката или загубата на систематска и рационална основа за време на животниот век на стекнатото средство. Државните поддршки кои се добиваат како компензација за веќе настанатите трошоци или се добиваат како непосредна финансиска поддршка на Претпријатието без обврска за идни поврзани трошоци со истите, се признаваат во добивката или загубата во периодот во кој настануваат како побарување.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.14 Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност од набавка на средства или услуги не е надоместлив од даночната власт, во кој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средството или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данокот на додадена вредност.

Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните органи се вклучува како дел од побарувањата или обврските во Извештајот за финансиската состојба.

3.15 Резервирања

Резервирање се признава кога Претпријатието има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на билансирање и се коригираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на временската вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

3.16 Признавање на приходите и расходите

Приходите се мерат според објективната вредност на примениот надомест, односно надоместот што треба да се прими за продадените производи и стоки односно обезбедените услуги, нето од данокот на додадена вредност и евентуално одобрените продажни попусти. Приходите се признаваат кога сумата од приходите може прецизно да се измери и се очекува дека економските користи од извршената трансакција ќе има прилив во Претпријатието, кога направените трошоци или идни трошоци може прецизно да се измерат и се исполнети критериумите за различните активности на Претпријатието.

Приходи од продажба на вода

Изворот на приходи е системот на водоснабдување на физички (домаќинства) и правни лица (стопанство). Приходот од продажба на производи се признава во моментот на испорака до корисникот, кога приходот може да се пресмета, кога е сигурно дека ќе има финансиски прилив и кога се исполнети специфични критериуми во однос на активностите на Претпријатието. Приходите не се сметаат разумно мерливи се додека сите услови поврзани со продажбата не се исполнети.

Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се евидентира според степенот на завршување кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршената работа.

Финансиски приходи и трошоци

Финансиските приходи се признаваат на временска основа која го одразува ефективниот принос на средствата. Финансиските трошоци се состојат од трошоци за камата на обврските по позајмици и трошоци за камата на задоцнети плаќања. Трошоците за позајмици се признаваат во добивки или загуби со користење на методот на ефективна камата.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.16 Признавање на приходите и расходите (продолжение)

Расходи од деловното работење

Расходите од деловното работење се признаваат во моментот на искористувањето на услугите односно во периодот на нивното настанување.

Пребивање на приходите и расходите

Во текот на своето редовно работење, Претпријатието учествува во други трансакции кои не генерираат приходи, туку се инцидентни во однос на главните активности кои генерираат приходи. Претпријатието ги презентира резултатите од таквите трансакции преку пребивање на секој приход со соодветните расходи кои произлегуваат од истата трансакција, кога ова презентирање ја одразува суштината на трансакциите или настаните.

3.17 Преземени и неизвесни обврски

Не се евидентирани неизвесни обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се евидентирани во финансиските извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на билансирање и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

3.18 Трансакции во име и за сметка на други правни субјекти

Согласно тековните законски прописи кои ги уредуваат тековните деловни активности на Претпријатието, истото е должно да вкалкулира во фактурите кон своите комитенти и да наплаќа соодветни износи во име и за сметка на други правни субјекти како што се:

- 19.5% од износот на тарифата за снабдување со вода за пиење и тарифата за собирање и одведување на урбани отпадни води во име и за сметка на ЈП Паркови и Зеленило-Скопје согласно Одлуките донесени од Совет на Град Скопје со број 07-4610/1 од 31 октомври 2012 година и број 27-9978/1 од 28 октомври 2019 година. Претпријатието склучи договор со ЈП Паркови и Зеленило-Скопје број 0307-3587/1 од 13 мај 2020 година согласно кој ЈП Паркови и Зеленило-Скопје му надоместува на ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје соодветен дел од материјалните трошоци и бруто плати, додека ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје врши наплата во име и за сметка на ЈП Паркови и Зеленило-Скопје и истата на дневна основа ја уплаќа на редовните сметки на ЈП Паркови и Зеленило-Скопје;
- 2% од цената на снабдување со вода за пиење во име и за сметка на Фонд за води, Скопје согласно Закон за водите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 151/21)
- 1% од цената за собирање и одведување на урбани води во име и за сметка на Фонд за отпадни води согласно истиот Закон за водите; и
- Собирање и транспортирање на комунален отпад за физички лица – домаќинства согласно Договор бр. 0307-13541/1 од 05 ноември 2015 година склучен со ЈП Комунална Хигиена-Скопје. Согласно Договорот, ЈП Комунална Хигиена-Скопје му надоместува на ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје соодветен дел од материјалните трошоци и бруто плати, додека ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје со посебно овластување ги обврзува деловните банки сите извршени уплати од наплата на фактурите за вода на посебните сметка, да ги префрла на дневна основа на редовните сметки на ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје за потрошена вода и ЈП Комунална Хигиена-Скопје за собирање и транспортирање на комунален отпад. Во случај кога не може да се направи точна распределба на приливите, сите уплати деловните банки ги уплаќаат 55% на редовната сметка на ЈП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА-Скопје и 45% на редовната сметка на ЈП Комунална Хигиена-Скопје.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.18 Трансакции во име и за сметка на други правни субјекти (продолжение)

Овие трансакции не резултираат во било какви приходи или расходи признаени во тековниот биланс на успех, освен за материјалните трошоци и бруто плати кои на нето основа немаат ефект на тековната добивка. Побарувањата, пак кои произлегуваат од горе наведените трансакции се евидентирани во рамките на сметката на побарувања од купувачите, додека обврските кои произлегуваат од истите се одделно евидентирани како обврски во име и за сметка на трети лица.

3.19 Трансакции со поврзани субјекти

Поврзани субјекти се оние каде едниот субјект го контролира другиот субјект или има значајно влијание во донесувањето на финансиските и деловните одлуки на другиот субјект. Трансакциите на Претпријатието со поврзани субјекти се однесуваат на трансакциите во редовниот тек на работењето со јавни претпријатија чиј заеднички основач е Советот на Град Скопје.

3.20 Настани по датумот на известување

Настаните по датумот на известување кои обезбедуваат дополнителни информации во врска со состојбата на Претпријатието на денот на Извештајот за финансиската состојба (настани за кои може да се врши коригирање) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

4. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ

При примената на сметководствените политики на Претпријатието, опишани во Белешка 3 кон овие финансиски извештаи, од Раководството на Претпријатието се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентирани износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придружните претпоставки се засноваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да отстапуваат од таквите проценки.

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Обезвреднување на нефинансиски средства

При проценка на исправката на вредноста, Раководството го проценува надоместливиот износ на секое средство или групи кои генерираат пари врз основа на очекуваните идни парични текови и примена на каматна стапка за нивно дисконтирање. Овие претпоставки Претпријатието ги проверува на годишно ниво. Несигурноста за проценка се однесува на претпоставки за идните резултати од работењето и утврдување на соодветна стапка за дисконтирање.

Обезвреднување на побарувања од купувачи и останати побарувања

Претпријатието пресметува обезвреднување за побарувања од купувачи и останати побарувања врз основа на проценка на загуби кои резултираат од неможноста купувачите да ги подмират своите обврски. При проценка на соодветноста на загубата поради обезвреднување за побарувањата од купувачи и останатите побарувања, проценката се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање за клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на парични средства. Доколку финансиските услови на клиентите се влошат, реалните отписи на тековно постоечките побарувања може да бидат повисоки од очекуваното, и може да го надминат нивото на загубите поради обезвреднување кои се досега признати.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

4. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ (продолжение)

Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши редовна проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на 31 декември 2022 година. Раководството проценува дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Фактичките резултати, сепак, може да се разликуваат поради технолошка застареност на опремата.

Залихи

Залихи се евидентираат по пониската помеѓу набавната вредност (цена на чинење) и нето реализационата вредност. При проценката на нето реализационата вредност ги зема предвид објективните докази / податоци кои се на располагање во периодот кога се правени проценките.

Објективна вредност на финансиски средства

Доколку пазарот на финансиски инструмент не е активен, Раководството ја утврдува објективната вредност со користење техники за процена. Во примената на техниките за процена, Раководството прави максимално искористување на пазарните инпути, и користи проценки и претпоставки кои се, колку што е можно, во согласност со податоците кои учесниците на пазарот ќе ги користат при определување на цената на инструментот. Во случај каде овие податоците не се видливи, Раководството ги проценува претпоставките на учесниците на пазарот при определување на цената на финансискиот инструмент. Овие проценки можат да се разликуваат од реалните цени кои можат да се постигнат во трансакција извршена под комерцијални услови на датумот на известување.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
 31 декември 2022 година

5. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

Во илјади денари

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност					
На 1 јануари 2021 година	23,190	7,446,648	1,220,844	293,861	8,984,543
Набавки	-	3,987	100,618	91,627	196,232
Пренос	-	84,535	2,580	(87,115)	-
Капитализирани сопствени производи	-	-	-	34,205	34,205
Расходувања	-	(299)	(34,704)	-	(35,003)
На 31 декември 2021 година	23,190	7,534,871	1,289,338	332,578	9,179,977
На 1 јануари 2022 година	23,190	7,534,871	1,289,338	332,578	9,179,977
Набавки	558	1,255	30,154	52,550	84,517
Пренос	-	104,439	-	(104,439)	-
Капитализирани сопствени производи	-	-	-	12,815	12,815
Расходувања	-	-	(27,319)	-	(27,319)
На 31 декември 2022 година	23,748	7,640,565	1,292,173	293,504	9,249,990
Акумулирана амортизација					
На 1 јануари 2021 година	-	5,006,155	771,464	-	5,777,619
Расходувања	-	-	(34,266)	-	(34,266)
Амортизација	-	131,683	86,605	-	218,288
На 31 декември 2021 година	-	5,137,838	823,803	-	5,961,641
На 1 јануари 2022 година	-	5,137,838	823,803	-	5,961,641
Расходувања	-	-	(26,518)	-	(26,518)
Амортизација	-	131,132	93,488	-	224,620
На 31 декември 2022 година	-	5,268,970	890,773	-	6,159,743
Нето сметководствена вредност					
На 31 декември 2022	23,748	2,371,595	401,400	293,504	3,090,247
На 31 декември 2021	23,190	2,397,033	465,535	332,578	3,218,336

Претпријатието не изврши целосно усогласување на фактичка состојба на недвижностите според имотните листови со регистарот на недвижностите и со евидентираната сметководствена состојба на недвижностите на датумот на известување. Раководството на Претпријатието го задолжи Секторот за правни, кадровски и општи работи за преземање на активности за обезбедување на соодветна документација за докажување на сопственоста и усогласување на истата со сметководствената евиденција, меѓу другото и преку постапки за добивање решение за утврдување на правен статус на бесправно изградените објекти пред повеќе општини на територијата на Град Скопје, изработка на геодетски елаборати со цел запишување на правото на сопственост и стекнување имотни листови.

На 31 декември 2022 година, набавната вредност на опремата, мебелот и другата опрема во износ од 1,292,173 вклучува средства со набавна вредност од 425,345 илјади денари која е целосно исправена, но е се уште во употреба.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

5. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА (продолжение)

Инвестиции во тек

Структурата на инвестициите во тек е како што следува:

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
Реконструкција на водоводни мрежи	99,684	114,768
Материјални средства во подготовка – сопствена режија	103,262	113,286
Проектирање на водоводни и канализациони мрежи	15,746	42,412
Зонски мерачи на проток и редуктори на притисок со арматури	41,100	28,531
Проектирање и изградба на пречистителна станица за отпадни води Волково	20,000	20,000
Реконструкција на атмосферска и фекална канализација	4,913	4,937
Реконструкција на градежни објекти	5,254	5,309
Опрема за обезбедување на ВПН поврзување интернет	1,260	1,260
Останати инвестиции	2,285	2,075
	293,504	332,578

Во салдото на инвестициите во тек прикажани во табелата погоре, се вклучени инвестиции кои што се неизвесни на датумот на известување и истите се прикажани како што следува:

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
Реконструкција на водоводни мрежи	78,514	95,439
Зонски мерачи на проток и редуктори на притисок со арматури	-	28,531
Проектирање на водоводни и канализациони мрежи	22,671	10,403
Проектирање и изградба на пречистителна станица за отпадни води Волково	20,000	20,000
Реконструкција на атмосферска и фекална канализација	3,136	2,456
Реконструкција на градежни објекти	5,254	280
Опрема за обезбедување на ВПН поврзување интернет	1,260	1,260
Останати инвестиции	1,775	1,775
	132,610	160,144

Во текот на 2022 година, за дел од инвестициите во тек со евидентирана вредност на 31 декември 2021 година во износ од 33,294 илјади денари, Претпријатието достави дописи до инвеститорите со цел да се склучат договори и записници за примопредавање со цел да се утврди нивната вредност и да се активираат. Последователно, во текот на 2023 година, Претпријатието активираше инвестиции во тек од сопствена режија со нето сметководствена вредност на 31 декември 2022 година во износ од 6,383 илјади денари.

Залог врз недвижностите

Со состојба на ден 31 декември 2022, Претпријатието има дадено заложни права - хипотеки врз дел од своите недвижности (административна зграда) и залог на опрема. Процентната вредност на овие недвижности и опрема, со состојба на датумот на Извештајот за финансиска состојба, изнесува ЕУР 7,661,400, односно 471,124 илјади денари, додека нето евидентираната вредност изнесува 453,483 илјади денари (Белешка 14 и 25).

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
 31 декември 2022 година

6. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Во илјади денари		
	Софтвер	Нематеријални средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност			
На 1 јануари 2021 година	87,659	34,179	121,838
Набавки	16,471	-	16,471
Пренос	-	-	-
Расходувања	(4,693)	-	(4,693)
На 31 декември 2021 година	99,437	34,179	133,616
На 1 јануари 2022 година	99,437	34,179	133,616
Набавки	12,916	-	12,916
Корекција од минати години (Белешка 18)	-	8,820	8,820
Пренос	33,099	(33,099)	-
Расходувања	(46)	-	(46)
На 31 декември 2022 година	145,406	9,900	155,306
Акумулирана депрецијација			
На 1 јануари 2021 година	53,896	-	53,896
Амортизација	11,036	-	11,036
Расходувања	(4,693)	-	(4,693)
На 31 декември 2021 година	60,239	-	60,239
На 1 јануари 2022 година	60,239	-	60,239
Амортизација	19,661	-	19,661
Расходувања	(46)	-	(46)
На 31 декември 2022 година	79,854	-	79,854
Нето сметководствена вредност			
На 31 декември 2022	65,552	9,900	75,452
На 31 декември 2021	39,198	34,179	73,377

Со состојба на 31 декември 2022 година, нематеријалните средства во подготовка во износ од 9,900 илјади денари (2021: 34,179 илјади денари) се неизвесни за реализација и се состојат од следново:

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
Софтвер за интеграција на систем за финансии	-	24,279
Компјутерски софтвер	9,900	9,900
	9,900	34,179

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

7. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ ПО КАТЕГОРИИ

Евидентираните вредности на финансиските средства и обврски на Претпријатието признати на датумот на известувањето можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
Средства		
Фин. средства расположливи за продажба		
Вложувања во хартии од вредност	1,650	1,650
	1,650	1,650
Кредити и побарувања		
Побарувања од купувачи	508,206	405,275
Побарувања во име и за сметка на други правни субјекти	228,313	181,478
Останати побарувања	47	88
Побарувања од вработени	3,470	1,349
Краткорочни финансиски побарувања	563	3,686
Парични средства и парични еквиваленти	44,766	31,632
	785,365	623,508
	787,015	625,158
Обврски		
Останати фин. обврски по амортизирана набавна вредност		
Обврски кон добавувачи	425,783	390,984
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	269,443	215,744
Обврски кон вработените	30,006	28,578
Обврски за Фонд за води	208,928	198,632
Обврски за кауции и гаранции	-	19
Позајмици	104,796	157,194
	1,038,956	991,151

8. ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
Вложувања во хартии од вредност кај домашни нефинансиски правни лица под 5%	1,650	1,650
	1,650	1,650

Движењето на сметката на вложувања во финансиски средства расположливи за продажба е како што следува:

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
На 1 јануари	1,650	1,681
Расходи од усогласување со објективна вредност (Белешка 22)	-	(31)
На 31 декември	1,650	1,650

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
 31 декември 2022 година

9. ЗАЛИХИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
Резервни делови	188,155	191,181
Суровини и репроматеријали	136,199	138,094
Ситен инвентар	38,613	47,986
	362,967	377,261

Резервните делови во износ од 188,155 илјади денари вклучуваат залихи во износ од 106,617 илјади денари за кои подолг период нема движење. Претпријатието не изврши детални анализи со кои би ги потврдило квалитативните карактеристики на залихите на резервните делови со цел утврдување на евентуални нефункционални залихи на резервни делови и не изврши детални анализи за утврдување на стратешките резервни делови, кои можат да се користат само со одредени ставки на недвижностите, постројките и опремата и за кои се очекува дека ќе се користат подолго од еден пресметковен период.

10. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ И ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
Купувачи		
Побарувања од купувачи во земјата	3,776,482	3,594,098
Намалено за: исправка поради безвреднување	(3,268,276)	(3,188,823)
	508,206	405,275
Побарувања во име и за сметка на други правни субјекти		
Побарувања од купувачи во земјата во име и за сметка на ЈП Комунална Хигиена-Скопје	925,855	885,710
Намалено за: исправка поради безвреднување	(780,743)	(768,894)
	145,112	116,816
Побарувања од купувачи во земјата за градско зеленило во име и за сметка на ЈП Паркови и Зеленило-Скопје	186,025	135,648
Намалено за: исправка поради безвреднување	(102,824)	(70,986)
	83,201	64,662
Останати побарувања		
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Комунална хигиена-Скопје (Белешка 16)	780,743	768,924
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Паркови и зеленило-Скопје (Белешка 16)	523,785	512,730
Побарување за ДДВ	11,822	32,116
Дадени аванси на добавувачи	9,836	12,252
Однапред платени трошоци	3,470	9,826
Побарувања од вработени	28,271	1,349
Останати побарувања	47	88
Намалено за: исправка поради безвреднување	(11,724)	(11,724)
Вкупно останати побарувања	1,346,250	1,325,561
	2,082,769	1,912,314

Утужените побарувања во име и за сметка на ЈП Комунална хигиена-Скопје во износ од 780,743 илјади денари, истовремено се вклучени и во позицијата на побарувања од купувачи во земјата во име и за сметка на ЈП Комунална Хигиена-Скопје, намалено за соодветните исправки поради безвреднување, а утужените побарувања во име и за сметка на ЈП Паркови и зеленило-Скопје во износ од 523,785 илјади денари се прикажани во позицијата на побарувања од купувачи во земјата во име и за сметка на ЈП Паркови и зеленило-Скопје во износ од 102,824 илјади денари, како и во позицијата на побарувања од купувачите во износ 420,961 илјади денари, намалено за соодветните исправки поради безвреднување. Притоа истиот вкупниот бруто износ од 1,304,528 илјади денари е евидентиран и како останата обврска (Белешка 16).

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

10. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ И ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (продолжение)

Побарувањата од купувачите и побарувањата во име и за сметка на другите правни лица може да се анализира според следниве категории на кредитен ризик:

	Необезвреднети	Обезвреднети	Вкупно
31 декември 2021			
Побарувања	586,753	4,028,703	4,615,456
Исправка на вредност	-	(4,028,703)	(4,028,703)
Нето сметководствена вредност	586,753	-	586,753
31 декември 2022			
Побарувања	736,519	4,151,843	4,888,362
Исправка на вредност	-	(4,151,843)	(4,151,843)
Нето сметководствена вредност	736,519	-	736,519

Анализата на старосната структура необезвреднети побарувања од купувачи и побарувањата во име и за сметка на други правни лица е како што следува:

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
Недоспеани	55,059	52,614
До 1 година	605,296	449,676
Од 1 до 2 години	32,421	33,995
Од 2 до 3 години	5,060	10,055
Над 3 години	38,683	40,413
	736,519	586,753

Промените во сметката на резервирање поради обезвреднување на побарувањата од купувачи и останати побарувања е како што следи:

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
На 1 јануари	4,040,427	3,699,919
Расход поради обезвреднување за годината	223,341	343,089
Отпис на претходно обезвреднети побарувања	(55,298)	(77,946)
Ослободување на исправка за наплатени претходно обезвреднети побарувања (Белешка 18)	(88,666)	(101,644)
Резервирани побарувања во име и за сметка на ЈП Комунална хигиена-Скопје и ЈП Паркови и зеленило-Скопје	43,763	177,009
На 31 декември	4,163,567	4,040,427

11. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ ПОБАРУВАЊА

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
Дадена бескаматна позајмица на синдикална организација	563	3,686
Намалено за исправка поради обезвреднување	-	-
	563	3,686

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
 31 декември 2022 година

12. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
Денарски сметки кај домашни банки	44,717	31,573
Девизни сметки кај домашни банки	-	11
Готовина во благајна	49	48
	44,766	31,632

13. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Основна главнина

Според изводот од тековната состојба од Централниот Регистар на Република Северна Македонија вредноста на основната главнина не е утврдена. Согласно сметководствената евиденција на Претпријатието вредноста на основната главнина на 31 декември 2022 и 2021 година изнесува 1,933,711 илјади денари. Единствен сопственик на Претпријатието е Советот на Град Скопје.

Останат капитал

Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година, останатиот капитал во износ од 38,469 илјади денари се однесува на државен јавен капитал.

Резерви

	Задолжителни резерви	Резерви од објективна вредност на фин. средства расположливи за продажба	Инвестициски резерви	Вкупно
1 јануари 2021	394,436	642	151,521	546,599
Распределба на резерви од реинвестирана добивка	-	-	59,596	59,596
31 декември 2021	394,436	642	211,117	606,195
1 јануари 2022	394,436	642	211,117	606,195
Останати усогласувања	-	-	(314)	(314)
31 декември 2022	394,436	642	210,803	605,881

Инвестициски резерви

Инвестициските резерви се користат за извршување инвестициски вложувања од добивката за развојни цели, односно вложувањата во недвижности, постројки и опрема, за подобрување на снабдувањето со вода и услугите. Даночната основа се намалува за износот на извршените вложувања од добивката од претходната година (реинвестирана добивка). Доколку Претпријатието ги отуѓи средствата со кои се стекнала преку реинвестирање на добивката во рок од пет години од денот во кој е извршено инвестициското вложување, го должи данокот кој би го платила кога не би го користела ослободувањето. Управниот одбор на годишно ниво создава инвестициски план и согласно донесува одлуки за инвестициите.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
 31 декември 2022 година

14. ПОЗАЈМИЦА

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
Долгорочна позајмица од домашна банка		
Комерцијална Банка АД Скопје		
одобрен износ 450,000 илјади денари, рок на доспевање: 1 јануари 2025, фиксна каматна стапка 3.9% р.а., намена: финансирање на проект доизградба на управна зграда	104,796	157,194
Вкупно позајмица	104,796	157,194
Од кои:		
Тековна доспеаност	52,398	52,398
Долгорочен дел	52,398	104,796

Финансиски договорни обврски

Согласно склучениот договор за кредит со Комерцијална банка АД Скопје, Претпријатието е должно, во текот на целиот период на отплата на долгот, да ги одржи следниве финансиски показатели:

- a. Показател на вкупна задолженост на фирмата со кредити во однос на капиталот 2:1
- b. Показател на задолженост во однос на сервисирање на долг над 1

Остварените показатели согласно одредбите на горенаведениот договор е како што следува:

Остварен показател	31 декември 2022	31 декември 2021
a. Показател на вкупна задолженост на фирмата со кредити во однос на капиталот	0.03	0.05
b. Показател на задолженост во однос на сервисирање на долг	4.66	3.46

15. ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ ОД ДОНАЦИИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
Донации од поранешни години, претходно евидентирани како државен капитал		
Мрежа во Визбегово (2001)	16,903	18,265
Водоводна мрежа на ул. Првوماјска (2002)	375	405
Батинци (2003)	28,203	30,272
Горна Матка (2003)	13,894	14,907
Волково (2003)	73,021	78,171
Опрема за мерење на квалитет на вода (2013)	5,374	5,747
Донации добиени во 2007 година		
Преотстапена водоводна мрежа и објекти од Макс Тренд 2000 Скопје	426	450
Донации добиени во 2013 година		
АПС Бутел	5,083	5,359
Резервоар Ракотинци	2,762	2,912
Јапонска донација Радишани	55,499	58,548
Донации добиени во 2017 година		
Водоводна мрежа на Пинтија (2017)	42,412	43,955
Донации добиени во 2018 година		
Пумпни станици за питки води Арнакија	4,955	5,125
Пумпни станици за отпадни води ФПС Горно Лисиче	19,754	21,642
Донации добиени во 2020 година		
Субвенција - Одржување на фонтани	1	1
Апарат HAWLOMAT за бушење цевки под притисок	252	252
	268,914	286,011

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

15. ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ ОД ДОНАЦИИ (продолжение)

Промените во сметката одложени приходи од донации е како што следува:

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
На 1 јануари	286,011	310,481
Примени донации	-	691
Субвенција - Одржување на фонтани (Белешка 18)	-	(7,534)
Амортизација на материјални средства примени преку донации (Белешка 18)	(17,097)	(17,627)
На 31 декември	268,914	286,011

16. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ И ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
Обврски кон добавувачи		
- Домашни	425,783	390,984
- Странски	288	-
	426,061	390,984
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти		
Обврски кон ЈП Комунална Хигиена	139,951	108,136
Обврски кон ЈП Паркови и Зеленило	129,492	107,608
	269,443	215,744
Останати обврски		
Евиденција на утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Комунална хигиена-Скопје (Белешка 10)	780,743	768,924
Евиденција на утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Паркови и зеленило-Скопје (Белешка 10)	523,785	512,730
Обврски за Фонд за води	208,928	198,632
Обврски кон вработените	30,006	28,578
Обврски за примени аванси	28,805	27,871
Обврски за кауции и гаранции	-	19
Пресметани трошоци	385	603
	1,572,652	1,537,357
	2,268,166	2,144,085

Обврските кон Фонд за води при Министерството за животна средина и просторно планирање на РСМ во износ од 208,928 илјади денари (2021: 198,632 илјади денари) се однесуваат на надоместок кој Претпријатието треба да го плати согласно Закон за водите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 151/21) (Белешка 28).

17. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

	Во илјади денари	
	2022	2021
<u>Приходи од продажба на вода</u>		
Домаќинства	890,908	866,061
Правни субјекти	532,556	517,303
	1,423,464	1,383,364
<u>Приходи од услуги</u>		
Домаќинства	5,182	5,745
Правни субјекти	15,273	14,572
	20,455	20,317
	1,443,919	1,403,681

Дел од приходите од продажба на вода се признаваат врз основа на проценка на вредноста на дистрибуираните количини со примена на податоци од претходни периоди при што не е направено усогласување со фактички дистрибуираните количини на вода за известувачкиот период.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

18. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

	Во илјади денари	
	2022	2021
Приход од наплата на претходно отпишани побарувања (Белешка 10)	88,666	101,644
Приходи од услуги	21,257	19,773
Приходи од судски, нотарски и трошоци за извршување	17,675	18,814
Приход од ослободување на разграничени донации (Белешка 15)	17,097	17,627
Приходи од капитализација на софтвер, кои во претходни години биле признати како оперативни трошоци (Белешка 6)	8,820	-
Приходи од донации кои не се разграничуваат за следни периоди	1,035	-
Приходи од отпис на обврски	1,818	2,344
Субвенција - Одржување на фонтани (Белешка 15)	-	7,534
Приходи од осигурителни компании	925	612
Наемнини	64	61
Останати приходи	2,535	1,695
	159,892	170,104

Приходите од услуги за во износ од 21,257 илјади денари се однесуваат на префактурирани трошоци на Претпријатието врз основа на бруто плати на вработените ангажирани за наплата на услугите во име и за сметка на ЈП Комунална хигиена-Скопје во износ од 20,830 илјади денари додека останатиот износ од 527 илјади денари во име и за сметка на ЈП Паркови и зеленило.

Претпријатието во претходните периоди на известување призна оперативни трошоци, кои се однесуваат на имплементација на нови функционалности и развојни активности на апликативен софтвер. Во текот на 2022 година, Претпријатието направи корекција на овие трошоци преку признавање на приходи во износ од 8,820 илјади денари и капитализација на софтвер за истиот износ, согласно Фаза 4 од договор за изработка на софтвер за финансиски менаџмент склучен со Телеком АД Скопје на ден 15 декември 2016 година (Белешка 6).

19. ТРОШОЦИ ЗА СУРОВИНИ И ДРУГИ МАТЕРИЈАЛИ

	Во илјади денари	
	2022	2021
Потрошена енергија, нафта и гориво	219,754	122,557
Потрошени на резервни делови	52,551	60,693
Отпис на ситен инвентар	15,642	15,329
Потрошени материјали и резервни делови за инвестиционо одржување	22,849	8,135
Потрошени останати материјали	2,937	2,777
	313,733	209,491

20. УСЛУГИ

	Во илјади денари	
	2022	2021
Интелектуални услуги	37,364	85,252
Услуги за одржување	52,994	60,198
Услуги по договор за вработување	30,520	27,733
Услуги за печатење	4,692	3,269
Надомест на лиценци	1,038	470
Услуги за квалитет и тестирање на вода	9,820	7,051
Останати услуги	4,155	4,442
	140,583	188,415

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

21. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

	Во илјади денари	
	2022	2021
Нето плата	413,482	395,920
Придонеси и даноци од плата	213,641	206,439
Регрес за годишен одмор	22,092	1,618
Трошоци за отпремнини	3,267	1,658
Јубилејни награди и новогодишен надоместок	822	909
Помош на вработените во случај на несреќа	547	1,208
	653,851	607,752

Трошоците за регрес за годишен одмор на вработените на Претпријатието за годината што заврши на 31 декември 2022 година во износ од 22,092 илјади денари во целост се однесуваат на исплатен дел од надоместок за регрес за годишен одмор на вработени за периоди пред 2022 година. Дополнително, Претпријатието не евидентираше трошоци за регрес за годишен одмор на вработени кои се однесуваат на тековната 2022 година, согласно Одлуката на Управниот одбор на Претпријатието бр. 0202-12341/5 од 16 декември 2022 година.

22. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ

	Во илјади денари	
	2022	2021
Трошоци за вода, комуналии и зеленило	4,754	5,209
Банкарски услуги	2,832	4,619
ПТТ и транспортни трошоци	4,648	4,364
Судски трошоци	2,753	3,488
Надомест на членовите на управен и надзорен одбор	2,543	2,530
Трошоци за агентски провизии	2,027	1,826
Премии за осигурување	2,243	1,564
Трошоци за репрезентација	484	1,471
Кусоци по попис	1,820	1,333
Даноци, придонеси и членарина кои не зависат од резултатот	1,340	1,166
Неотпишана вредност на расходувана опрема (Белешка 5)	801	737
Трошоци за здравствени прегледи	1,307	678
Трошоци за образование и усовршување и посета на саеми	1,002	622
Наемнини	595	516
Трошоци за пропаганда, реклама и репрезентација	475	483
Донации и спонзорства	18	309
Трошоци за службени патувања	261	287
Вредносно усогласување на залихите	120	43
Расходи од усогласување со објективна вредност (Белешка 8)	-	31
Трошоци за геодетски елаборати	-	21
Останати оперативни расходи	20,003	19,752
	50,026	51,049

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
 31 декември 2022 година

23. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ

	Во илјади денари	
	2022	2021
Приходи		
Приходи од камати		
- Приходи од камати од наплатени отпишани побарувања од правни лица	2,352	1,483
- Приходи од камати за ненавремена наплата на побарувања од правни лица	2,792	4,085
- Приходи од камати за ненавремена наплата на побарувања од домаќинства	4,489	2,613
- Приходи од камати од наплатени отпишани побарувања од домаќинства	3,952	883
- Приходи од камати од комерцијални банки	45	-
	13,630	9,064
Расходи		
Расходи по камати за позајмици и ненавременно плаќање на обврски	(6,853)	(9,803)
- Негативни курсни разлики	(1)	(1)
	(6,854)	(9,804)

24. ДАНОК НА ДОБИВКА

Усогласувањето на данокот од добивка со добивката според Извештајот за сеопфатната добивка е како што следува:

	Во илјади денари	
	2022	2021
Добивка / (Загуба) пред оданочување	6,905	(48,584)
Усогласување за:		
Непризнати трошоци за даночни цели	246,406	361,814
Даночна основа	253,311	313,230
Намалување на даночна основа	(51,530)	(127,197)
Даночна основа по намалување	201,781	186,033
Даночна стапка	10%	10%
Тековен данок на добивка	20,178	18,603
<i>Ефективна даночна стапка</i>	292.22%	(38.29%)

Намалување на даночната основа во износ од 51,530 илјади денари за годината што завршува на 31 декември 2022 во целост се однесува на наплатени отпишани побарување за кои во претходниот период беше зголемена даночната основа.

25. НЕИЗВЕСНИ И ПРЕЗЕМЕНИ ОБВРСКИ И НЕИЗВЕСНИ СРЕДСТВА

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2022, покренати се 95 судски постапки против Претпријатието кои изнесуваат 78,313 илјади денари (2021: 66,841 илјади денари), од кои за 46,464 илјади денари, правните застапници во своите дописи се изјаснија дека судските спорови ќе завршат на штета Претпријатието, додека за еден од тие судски спорови во вредност од 15,994 илјади денари во последователниот период во 2023 година е донесена конечна пресуда на штета на Претпријатието.

На датумот на овие финансиски извештаи, не се евидентирани било какви резервирања од потенцијални загуби по основ на судски спорови. Раководството редовно ги анализира можните ризици од загуби по основ на судски спорови.

Со состојба на 31 декември 2022 година, Претпријатието има покренато судски постапки против домаќинства и правни лица за наплата на побарувања на износ од 3,806,475 илјади денари (2021: 3,420,742 илјади денари).

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
 31 декември 2022 година

25. НЕИЗВЕСНИ И ПРЕЗЕМЕНИ ОБВРСКИ И НЕИЗВЕСНИ СРЕДСТВА (продолжение)

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во овие финансиските извештаи.

Заложени средства

Прегледот во продолжение ги анализира деталите на заложените средства (Белешка 5 и 14):

<u>31.12.2022</u>			Процент износ во ЕУР	Процент износ во илјади денари	Нето евидентира на вредност во илјади денари
Примател на залогот	Опис на недвижноста				
Комерцијална банка АД Скопје	Деловен објект на ул. Лазар Личеноски б.б. Скопје (идна градба) на КП 9551/4 со вкупна површина од 8,948 м2 евидентиран во Имотен Лист бр. 104769 КО Центар 1 и подвижен имот во функција на деловниот објект даден под хипотека		7,661,400	471,124	453,483

<u>31.12.2021</u>			Процент износ во ЕУР	Процент износ во илјади денари	Нето евидентира на вредност во илјади денари
Примател на залогот	Опис на недвижноста				
Комерцијална Банка АД Скопје	Деловен објект на ул. Лазар Личеноски бб Скопје (идна градба) на КП 9551/4 со вкупна површина од 8,948 м2 евидентиран во Имотен Лист бр. 104769 КО Центар 1 и подвижен имот во функција на деловниот објект даден под хипотека		7,661,400	472,149	465,200

Даночни обврски

Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година, деловните книги и евиденцијата на Претпријатието за данок на додадена вредност и за персонален данок не беа предмет на даночна контрола од страна на надлежните даночни власти. Следствено, дополнителните даноци и други давачки кои би можеле да произлезат доколку таква контрола биде извршена во последователните периоди, во овој момент не можат да бидат проценети со разумна сигурност.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

26. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Како поврзани субјекти на Претпријатието се сметаат Советот на Град Скопје - основачот на Претпријатието како и друштвата/претпријатијата основани од страна на истиот. Прегледот во продолжение го прикажува обемот и состојбите од трансакциите со поврзаните субјекти.

	Во илјади денари			
	31 декември 2022 година			
	Побарувања	Обврски	Приходи	Трошоци
ЈП Комунална Хигиена	939,417	921,105	33,665	1,386
ЈП Паркови и зеленило	709,810	653,277	9,798	11
ЈП Улицы и патишта	429	-	2,709	-
Јавно сообраќајно претпријатие	6,274	-	25	-
ЈП Градски паркинг	40	2	5,271	81
Град Скопје	1,389	3	372	6
ЈП Депонија Дрисла	16	-	167	-
ЈП Лајка	171	-	41	975
Клучен раководен кадар	-	-	-	2,519
	1,657,546	1,574,387	52,048	4,978

	Во илјади денари			
	31 декември 2021 година			
	Побарувања	Обврски	Приходи	Трошоци
ЈП Комунална Хигиена	891,621	877,281	45,949	1,314
ЈП Паркови и зеленило	648,653	620,402	16,322	65
ЈП Улицы и патишта	368	-	81	-
Јавно сообраќајно претпријатие	4,775	-	2,724	-
ЈП Градски паркинг	29	-	398	11
Град Скопје	1,510	3	4,280	640
ЈП Депонија Дрисла	8	240	102	1,055
ЈП Лајка	82	-	292	-
Клучен раководен кадар	-	-	-	2,530
	1,547,046	1,497,926	70,148	5,615

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
 31 декември 2022 година

27. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ

27.1 Фактори на финансиски ризици

Деловните активности на Претпријатието се изложени на различни ризици од финансиски карактер, вклучувајќи кредитен ризик и ризиците поврзани со ефектите од промените во девизните курсеви и каматните стапки. Управувањето со ризици на Претпријатието се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимализирање на потенцијалните негативни ефекти врз успешноста на деловното работење на Претпријатието.

Управувањето со ризици на Претпријатието го врши Управниот Одбор врз основа на претходно одобрени пишани политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики, ризикот од каматни стапки, кредитниот ризик, употребата на соодветни хартии од вредност и вложување на вишок ликвидни средства.

27.2 Пазарни ризици

Пазарен ризик е ризик од промени во пазарни цени, курсевите на странските валути и каматните стапки кои имаат влијае на приходите на Претпријатието или на вредноста на финансиските инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е управување и контрола на изложеноста на пазарен ризик во прифатливи рамки и оптимизирање на поврат на средствата.

Ризик од курсни разлики

Ризикот од курсни разлики се јавува онаму каде постојат побарувања и обврски деноминирани во странски валути. Претпријатието не користи инструменти за обезбедување од ризик од курсни разлики. Раководството на Претпријатието е одговорно за одржување на соодветна нето позиција за секоја валута поединечно, како и вкупно за сите валути.

Претпријатието нема значителна изложеност на ризик од курсни разлики на датумите на известување. Трансакциите во најголема мера се извршуваат во домашната валута – Денар.

Ризик од промена на каматни стапки врз паричните текови и објективната вредност

Ризик од промена на каматни стапки претставува ризик дека објективната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти ќе имаат промени поради промени во вредноста на пазарните каматни стапки. Претпријатието не е значајно изложено на ризици поради промени на пазарните каматни стапки, поради фактот што позајмиците и другите обврски, како и пласмани на финансиски средства со варијабилна каматна стапка. Раководството на Претпријатието е во најголема мера одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од промена на каматни стапки и одредува лимити за намалување на потенцијалот од каматна неусогласеност.

Следната табела ја прикажува изложеноста на Претпријатието на ризици од промена на каматни стапки:

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
Вложувања во хартии од вредност	1,650	1,650
Побарувања од купувачи и останати побарувања	508,206	405,275
Побарувања во име и за сметка на други правни субјекти	228,313	181,478
Останати побарувања	47	88
Побарувања од вработени	3,470	1,349
Пари и парични еквиваленти	49	48
Краткорочни финансиски побарувања	563	3,686
<i>Каматносни (фиксна каматна стапка):</i>		
Пари и парични еквиваленти	44,717	31,584
	787,015	625,158

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
 31 декември 2022 година

27. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжение)

27.2 Пазарни ризици (продолжение)

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
Обврски кон добавувачи	426,061	390,984
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	269,443	215,744
Обврски кон вработените	30,006	28,578
Обврски за Фонд за води	208,928	198,632
Обврски за кауции и гаранции	-	19
<i>Каматносни (фиксна каматна стапка):</i>		
Позајмица	104,796	157,194
	1,039,244	991,151

Анализа на сензитивноста на каматни стапки

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
Со променлива каматна стапка	-	-

Позитивниот односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку каматните стапки би биле повисоки/пониски за 2%. На 31 декември 2022 година, Претпријатието не поседува финансиски инструменти со променлива каматна стапка.

27.3 Кредитен ризик

Кредитниот ризик се однесува на ризикот другата договорна страна да не ги исполни своите договорни обврски, што ќе резултира со финансиски загуби за Претпријатието. Побарувањата на Претпријатието не се обезбедени со било какви меници, гаранции или друг вид на колатерал.

Претпријатието нема значителна концентрација на кредитен ризик поради големиот број на клиенти и нивните различни деловни профили.

Максималната изложеност на Претпријатието на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датата на извештајот на финансиската состојба, кои се прикажани во следната табела:

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
Класи на финансиски средства - сметководствена вредност		
<i>Расположливи за продажба</i>		
Финансиски средства расположливи за продажба	1,650	1,650
<i>Кредити и побарувања:</i>		
Побарувања од купувачи	508,206	405,275
Побарувања во име и за сметка на други правни субјекти	228,313	181,478
Останати побарувања	47	88
Побарувања од вработени	3,470	1,349
Краткорочни финансиски побарувања	563	3,686
Пари и парични еквиваленти	44,766	31,632
	787,015	625,158

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
 31 декември 2022 година

27. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжение)

27.4 Управување со ликвидносниот ризик

Претпазливо управување со ризик од ликвидност имплицира одржување на доволно готовина и ликвидни хартии од вредност, потоа расположливост на извори на средства преку соодветно обезбедување на кредити и можност за навремена наплата, во рамките на одредените услови, на износите на побарувањата од купувачи. Раководството на Претпријатието е во најголема мера одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од ликвидност.

Табелите во продолжение ја прикажуваат преостанатата договорена доспеаност на обврските на Претпријатието. Табелите се подготвени врз основа на нивните недисконтирани готовински текови.

	Во илјади денари 31 декември 2022				
	Од 1 до 12 месеци	Од 1 до 2 години	Од 2 до 5 години	Над 5 години	Вкупно
Обврски кон добавувачи	426,071	-	-	-	426,071
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	269,443	-	-	-	269,443
Обврски кон вработените	30,006	-	-	-	30,006
Обврски за Фонд за води	208,928	-	-	-	208,928
Обврски за кауции и гаранции	-	-	-	-	-
Позајмица	52,398	52,398	-	-	104,796
	986,846	52,398	-	-	1,039,244

	Во илјади денари 31 декември 2021				
	Од 1 до 12 месеци	Од 1 до 2 години	Од 2 до 5 години	Над 5 години	Вкупно
Обврски кон добавувачи	390,984	-	-	-	390,984
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	215,744	-	-	-	215,744
Обврски кон вработените	28,578	-	-	-	28,578
Обврски за Фонд за води	198,632	-	-	-	198,632
Обврски за кауции и гаранции	19	-	-	-	19
Позајмица	52,398	52,398	52,398	-	157,194
	886,355	52,398	52,398	-	991,151

27.5 Ризик при управување со капитал

Целите на Претпријатието при управување со капиталот се овозможување на Претпријатието да продолжи со своите деловни активности според принципот на континуитет со цел да обезбеди бенефиции за сите заинтересирани страни, како и да одржи оптимална структура на капиталот со цел намалување на трошокот на капиталот.

Показател на задолженост

Структурата на изворите на финансирање на Претпријатието се состои од обврски спрема добавувачите, пари и парични еквиваленти и главнина, која се состои од основна главнина, останат капитал, резерви и акумулирана добивка.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

27. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжение)

27.5 Ризик при управување со капитал (продолжение)

Показателот на задолженоста на крајот на годината е прикажан како што следува:

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
Позајмица	104,796	157,194
Парични средства и еквиваленти	(44,766)	(31,632)
Нето обврски	60,030	125,562
Капитал	3,022,648	3,035,953
	1.99%	4.14%

27.6 Процена на објективна вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на раководството, зависно од видот на средството или обврската.

27.6.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во извештајот за финансиската состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиски средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следува:

- Ниво 1: котираны цени (некоригирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиската состојба се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи (во илјади денари):

31 декември 2022	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Вложувања во хартии од вредност кај домашни правни субјекти	1,319	-	331	1,650
31 декември 2021	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Вложувања во хартии од вредност кај домашни правни субјекти	1,319	-	331	1,650

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

27. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжение)

27.6 Процена на објективна вредност (продолжение)

27.6.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност (продолжение)

Финансиските средства расположливи за продажба се состојат од учества во капиталот на домашни правни субјекти. Евидентирани се по нивната објективна вредност врз основа на нивната пазарна цена на датумот на известување. Следната табела ги покажува промените во текот на годината на финансиските средства расположливи за продажба класифицирани во ниво 3:

	Во илјади денари	
	31 декември 2022	31 декември 2021
На 1 јануари	134	165
Расходи од усогласување со објективна вредност	-	(31)
На 31 декември	134	134

27.6.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективна вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиска состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	Во илјади денари			
	Објективна вредност		Сметководствена вредност	
	31 декември 2022	31 декември 2021	31 декември 2022	31 декември 2021
Средства				
Побарувања од купувачи	508,206	405,275	508,206	405,275
Побарувања во име и за сметка на други правни субјекти	228,313	181,478	228,313	181,478
Останати побарувања	47	88	47	88
Побарувања од вработени	3,470	1,349	3,470	1,349
Краткорочни финансиски побарувања	563	3,686	563	3,686
Парични средства и еквиваленти	44,766	31,632	44,766	31,632
Вкупни средства	785,365	623,508	785,365	623,508

	Во илјади денари			
	Објективна вредност		Сметководствена вредност	
	31 декември 2022	31 декември 2021	31 декември 2022	31 декември 2021
Обврски				
Обврски кон добавувачи	426,071	390,984	426,071	390,984
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	269,443	215,744	269,443	215,744
Обврски кон вработените	30,006	28,578	30,006	28,578
Обврски за Фонд за води	208,928	198,632	208,928	198,632
Обврски за кауции и гаранции	-	19	-	19
Позајмици	104,796	157,194	104,796	157,194
Вкупни обврски	1,039,244	991,151	1,039,244	991,151

27.6.3 Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради безвреднување. Нивната објективна вредност соодветствува на евидентираната вредност, поради нивната краткорочна доспеаност.

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022 година

27. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжение)

27.6.4 Обврски спрема доверителите и обврски по кредити

Сметководствената вредност на обврските по кредити е приближна на нивната објективна вредност поради променливите каматни стапки и нивните промени согласно пазарните услови. Сметководствената вредност на обврските спрема добавувачите соодветствува на нивната објективна вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

28. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Неусогласени обврски за фонд на води

Од страна на Државен инспекторат за животна средина (првостепен орган), на 21 февруари 2023 година, беше издаден Записник за извршен инспекциски надзор, во кој е наведено дека Претпријатието според условот 14 од Дозволата за користење на вода за водоснабдување на градот Скопје (арх. бр. 11-4914/7 од 2 јануари 2014 година), Решение за продолжување на дозволата (УП1-11/5-929/2019 од 15 октомври 2019 година) и член 213 став 1 од Законот за води, како и според дел 6 од Дозволата за испуштање (бр.УП1-11/5-184/2020 од 14 април 2020 година) и член 214 од Законот за води, Претпријатието е должно на месечно ниво да го уплаќа наплатениот надоместок на трезорската сметка и е задолжено во рок од деведесет дена да постапи според условите од добиените дозволи. Претпријатието поднесе жалба против ова решение до Државната комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка (второстепен орган), којашто на 30 март 2023 година, донесе Решение бр. ИП2 10-82 со кое жалбата на Претпријатието ја уважи и решението од 21 февруари 2023 беше поништено, а предметот беше вратен на повторна постапка пред првостепениот орган, поради нецелосно утврдување на фактичката состојба. Исто така, првостепениот орган беше задолжен во повторната постапка најпрво да утврди дали во смисла на член 18, став 1 од Законот за општата управна постапка, а во врска со член 230, став 1 од Законот за водите, има стварна надлежност да врши контрола на наплатени / ненаплатени надоместоци согласно член 213 и член 214 од Законот за водите, или стварна надлежност има Основниот граѓански суд. Доколку првостепениот орган има таква надлежност, истиот е должен да наведе прецизно и јасно на кој начин Претпријатието постапило спротивно на Дозволата за користење на вода за водоснабдување на градот Скопје (арх. бр. 11-4914/7 од 2 јануари 2014 година) и спротивно на дел 6 од Дозволата за испуштање (бр.УП1-11/5-184/2020 од 14 април 2020 година), со цел правилно да ја утврди фактичката состојба и да донесе решение засновано на закон. Врз основа на Решението бр. ИП2 10-82 од второстепениот орган, првостепениот орган изврши вонреден инспекциски надзор и издаде Записник бр. ИП1-09-136 на 3 мај 2023 година, во кој повторно наведува дека Претпријатието постапило спротивно на условот 14 од Дозволата за користење на вода за водоснабдување на градот Скопје (арх. бр. 11-4914/7 од 2 јануари 2014 година), Решение за продолжување на дозволата (УП1-11/5-929/2019 од 15 октомври 2019 година) и член 213 став 1 од Законот за води, како и спротивно на дел 6 од Дозволата за испуштање (бр.УП1-11/5-184/2020 од 14 април 2020 година) и член 214 од Законот за води, според кои Претпријатието било должно на месечно ниво да го уплати наплатениот надоместок на трезорската сметка. Со наведениот Записник, Претпријатието е задолжено во рок од три дена да достави аналитичка картичка за платен долг согласно член 213 и 214 од Закон за води кон трезорската сметка по години и месеци за период од добивањето на наведените дозволи. Имајќи предвид дека за периодот од 2012 до 2021 година, првостепениот орган вршеше инспекциски надзор и донесе решенија кои со одлуки на второстепениот орган беа поништени и укинати, како и дека за овој период првостепениот орган покрена и прекршочни постапки пред надлежните судови, со кои беа донесени пресуди за ослободување од одговорност, раководството на Претпријатието смета дека се работи за веќе пресудена работа и дека првостепениот орган не може повторно да го задолжува Претпријатието и да поведува постапки по истата основа (Белешка 16).

По 31 декември 2022 година, датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, нема други настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за обелоденување во овие финансиски извештаи.